

1. Zbigniew Mazur, Max Weber i niemiecka klasa

Albertin L., *Liberalismus und Demokratie am Anfang der Weimarer Republik*, Düsseldorf 1972.

Aron R., *Les étapes de la pensée sociologique*, Paris 1967.

Das Deutsche Weissbuch über die Schuld am Kriege, Berlin 1927.

Jäger W., *Historische Forschung und politische Kultur in Deutschland. Die Debatte 1914-1980 über den Ausbruch des Ersten Weltkrieges*, Göttingen 1984.

Legationssekretär von Bülow an den Unterstaatssekretär im Auswärtigen Amt Freiherr Langwert von Simmern, w: *Akten zur deutschen Auswärtigen Politik 1918-1945*, Serie A, Bd II, Göttingen 1984.

Luckau A., *The German Delegation at the Paris Peace Conference*, New York 1941.

Mommsen W. J., *Max Weber und die deutsche Politik 1890-1920*, wyd. II, Tübingen 1974.

Montgelas M., *Leitfaden zur Kriegsschuldfrage*, Berlin, Leipzig 1923.

Olszewski H., *Nauka historii w upadku. Studium o historiografii i ideologii historycznej w imperialistycznych Niemczech*, Poznań 1982.

Schwalbe K., *Wissenschaft und Kriegsmoral. Die deutschen Hochschullehrer und die politischen Grundfragen des Ersten Weltkrieges*, Göttingen, Zürich Frankfurt 1969.

Weber M., *Briefe 1915-1917*, Tübingen 2008.

Weber M., *Briefe 1918-1920*, Tübingen 2012.

Weber M., *Max Weber: A Biography*, London 1975.

Weber M., *Polityka jako zawód i powołanie*, Kraków, Warszawa, 1998.

Weber M., *Zur Neuordnung Deutschlands. Schriften und Reden 1918-1920*, Tübingen 1988.

Weber M., *Wissenschaft als Beruf. Politik als Beruf*, Tübingen 1992.

Weber M., *Zur Politik im Weltkrieg. Schriften und Reden 1914-1918*, Tübingen 1984.

2. Damian Zieliński, Paul von Lettow-Vorbeck ó wizerunek ze skaz

Verbot von SA und SS. Schriftwechsel mit dem Reichspräsidenten Paul von Hindenburg und dem Reichswehrminister Kurt von Schleicher, Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg: N 103/60.

Verhältnis von SA und Stahlhelm. Schriftwechsel, Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg: N 103/61.

Opracowania

Brudek P., *Afryka Wschodnia 1914-1918*, Warszawa 2008.

Czapliński M., *Niemiecka polityka kolonialna*, Poznań 1992.

Erger J., *Der Kapp-Lüttwitz-Putsch. Ein Beitrag zur deutschen Innenpolitik 1919/20*, Düsseldorf 1967.

Jonas E., *Die Volkskonservativen 1928-1933*, Düsseldorf 1965.

Jordan D., *Balkany, Wschód i Afryka 1914-1918: od Sarajewa do Piawy i Jeziora Tanganika*, Poznań 2011.

Kotowski T., *Historia Republiki Weimarskiej 1919-1933*, Poznań 2004.

Kotowski T., *Niemcy: dzieje państwa i społeczeństwa 1890-1945*, Kraków 2008.

Krasuski J., *Historia Niemiec*, Wrocław 2008.

Lettow-Vorbeck P., *Mein Leben*, Biberach an der Riss 1957.

Lettow-Vorbeck P., *Meine Erinnerungen aus Ostafrika*, Leipzig 1920.

Lettow-Vorbeck P., *Was mir die Engländer über Ostafrika erzählten*, Leipzig 1932.

Michels E., *Der Held von Deutsch-Ostafrika: Paul von Lettow-Vorbeck*, Paderborn 2008.

Olusoga D., Erichsen C. W., *Zbrodnia Kajzera*, Warszawa 2012.

Ostaszewski P. (red.), *Konflikty kolonialne i postkolonialne w Afryce i Azji 1869-2006*, Warszawa 2006.

Rodziński W., *Historia Chin*, Wrocław 1992.

Schulte-Varendorff U., *Kolonialheld für Kaiser und Führer: General Lettow-Vorbeck - Mythos und Wirklichkeit*, Berlin 2006.

Verhandlungen des Reichstags IV. Wahlperiode 1928, Berlin 1929, 1930.

Wenig R., *Kriegs-Safari: Erlebnisse und Eindrücke auf den Zügen Lettow-Vorbecks durch das östliche Afrika*, Berlin 1920.

Wojak I., Meinel S., (red.), *Völkermord und Kriegsverbrechen in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts*, Frankfurt 2004.

Zimmerer J. (red.), *Völkermord in Deutsch-Südwestafrika. Der Kolonialkrieg 1904 - 1908 in Namibia und seine Folgen*, Berlin 2003.

ródła internetowe

14. September 1930, Wahl zum 5. Reichstag, <http://www.gonschior.de/weimar/Deutschland/RT5.html> (data wejcia na stron 10.05.14)
- 1922-05-26-Paul-von-Lettow-Vorbeck.mp3, <http://archive.org/details/1922-05-26-Paul-von-Lettow-Vorbeck> (data wejcia na stron 10.05.14)
- Imagefilm: Der LevoPark, <http://www.levo-park.de/imagefilm.html> (data wejcia na stron 8.05.14).
- Jenfelder Au - Ein Quartier mit Weitblick, Hamburg [Online]:<http://www.hamburg.de/projekt-jenfelder-au/> (data wejcia na stron 8.05.14).
- Neuer Name für die Leeraner Kaserne, Ostfriesen-Zeitung, <http://www.oz-online.de/news/artikel/34011/Neuer-Name-fuer-die-Leeraner-Kaserne> (data wejcia na stron 8.05.14).
- Polizeipräsidium PP 2000 Bremen , GILDEHAUS LANKENAU Architekten BDA, <http://www.gllhb.de/pe/81/> (data wejcia na stron 8.05.14).
- Pressemappe 20. Jahrhundert, <http://webopac.hwwa.de/PresseMappe20/index.cfm>, (data wejcia na stron 23.03.15)
- SR 2 - Umstrittene Straßennamen: Lettow-Vorbeck, 05.05.2014, <http://sr-mediathek.sr-online.de/index.php?seite=7&id=25029> (data wejcia na stron 8.05.14).
- Zwei Namen für die Von-Lettow-Vorbeck-Straße, Saarlouis, 10.05.2010, [http://www.saarlouis.de/rathaus/presse-pressearchiv/info/artikel/zwei-namen-fuer-die-von-lettow-vorbeck-strasse/?tx_rggooglemap_pi1\[poi\]=46&cHash=bdcf10bd8ca681-eb0739b9730a6bc752](http://www.saarlouis.de/rathaus/presse-pressearchiv/info/artikel/zwei-namen-fuer-die-von-lettow-vorbeck-strasse/?tx_rggooglemap_pi1[poi]=46&cHash=bdcf10bd8ca681-eb0739b9730a6bc752) (data wejcia na stron 8.05.14).

3.Dariusz Jeziorny, Pierwsza wojna wiatowa z perspektywy Wielkiej Brytanii ó bilans zysków i strat

ródka

C. P. Scott's Papers, British Library Department of Manuscripts, London.

Dillon J., *Konferencja Pokojowa w Paryżu 1919*, Warszawa 1921.

<http://hansard.millbanksystems.com/commons>

Keynes J. M., *The Economic Consequences of the Peace*, London 1920.

Cabinet Papers 23, 24, The National Archives, London.

Lord Lothian Papers, Scottish Record Office, Edinburgh,

Selection from the Smuts Papers, Vol. IV, eds. W. K. Hancock & J. van der Poel, Cambridge 1966.

Opracowania

Bandera V. N., *Foreign Capital as an Instrument of National Economic Policy*, The Hague 1964.

Bartnicki A., *Egipt i Sudan w polityce Wielkiej Brytanii 1882-1936*, Warszawa 1974.

Baumgart M., *Wielka Brytania a odrodzona Polska (1918-1932)*, Szczecin 1985.

Becket I. F. W., *Pierwsza wojna światowa 1914-1918*, Warszawa 2009.

Bridge F. R., *The British Declaration of War on Austria-Hungary in 1914*, *Slavonic and East European Review* Vol. XLVII, 1969, No. 2.

Chwalba A., *Samobójstwo Europy. Wielka Wojna 1914-1918*, Kraków 2014.

Ciepielewski J., Kostrowicka I., Landau Z. & Tomaszewski J., *Historia gospodarcza świata w XIX i XX wieku*, Warszawa 1970.

Connell J., *The Office. A Study of British Foreign Policy and its Makers, 1919-1951*, London 1958.

Davies N., *Wyspy. Historia*, Kraków 2003.

Dockrill M. L. & Douglas Godd J., *Peace without Promise. Britain and the Peace Conferences, 1919-1923*, Hamden 1981.

Dockrill M. L. & Steiner Z. S., *The Foreign Office at the Paris Peace Conference in 1919*, *International History Review* Vol. II, 1980, No 1.

Elcock H., *J. M. Keynes at the Paris Peace Conference*, w: M. Keynes, *Essays on John Maynard Keynes*, Cambridge, 1975.

Ferguson N., *Imperium. Jak Wielka Brytania zbudowała nowoczesny świat*, Kraków 2013.

Fest W., *Peace or Partition. The Habsburg Monarchy and British Policy. 1914-1918*, London 1978.

Gilbert M., *Pierwsza wojna światowa*, Poznań 2003.

- Goldstein E., *Winning the Peace. British Diplomatic Strategy, Peace Planning and the Paris Peace Conference, 1916-1920*, Oxford 1991.
- Gozdawa-Goćbiowski J. & Wywerka-Prekurat T., *I wojna światowa na morzu*, Gdańsk 1973.
- Grant A. T. K., *A Study of the Capital Market in Britain from 1919-1936*, 2 ed., London 1967
- Grzybowski S., *Historia Irlandii*, Wrocław 1977.
- Hanak H., *A Lost Cause: The English Radicals and the Hapsburg Empire. 1914-1918*, *Journal of Central European Affairs* Vol. XXIII, 1963, No 2.
- Harasimowicz A., *Dyplomacja brytyjska wobec zagadnienia rozbrojenia 1921-1937*, / ód 1990.
- Hayburn R., *The National Unemployed Workers' Movement, 1921-1936*, *International Review of Social History* Vol. XXVIII, 1983, No 3.
- Jeziorny D., *Co dalej z Europą środkową? Miejsce Austro-Węgier w ród brytyjskich celów wojennych w latach 1914-1918*, *Acta Universitatis Lodzianae* 2003, Folia Historica nr 76
- Jeziorny D., *Dyplomacja brytyjska wobec koncepcji paktu wschodniego (1933-1935). Analizy, projekty, działania*, / ód 2011
- Jeziorny D., *Londyn a sprawa cizna po monarchii Habsburgów. Sprawa Austrii w koncepcjach i praktyce dyplomatycznej Wielkiej Brytanii (1918-1919)*, Toruń 2002.
- Kądziński J., *Dzieje Anglii, t. II: 1830-1939*, Wrocław 1986.
- Kieniewicz J., *Historia Indii*, wyd. III, Wrocław - Warszawa - Kraków 2003.
- Kiwerska J., *Między izolacjonizmem a zaangażowaniem. Europa w polityce Stanów Zjednoczonych od Wilsona do Roosevelta*, Poznań 1995.
- Kraszewski P., *Polityka Wielkiej Brytanii wobec Niemiec w latach 1919-1925*, Poznań 1982.
- Launay J. de, *Wielkie spory współczesności 1914-1945*, Kraków 1978.
- Lee Downs L., *At Work*, [w:] *The Cambridge History of the First World War*, Vol. III, ed. J. Winter, Cambridge 2014
- Leńiewski M., *Powstanie burskie 1914 r. i jego znaczenie w procesie kształtowania się nowoczesnego nacjonalizmu afrykańskiego*, *Dzieje Najnowsze* R. XXV, 1993, nr 2.
- Lloyd T., *Dzieje Imperium Brytyjskiego*, Warszawa 2001.
- Martel G., *The Prehistory of Appeasement: Headlam-Morley, the Peace Settlement and Revisionism*, *Diplomacy & Statecraft* Vol. IX, 1998, Issue 3.
- Mazurczak W., *Kolonializm i wojna. Brytyjskie imperium kolonialne w czasie II wojny światowej*, Poznań 1999.

- McKercher B. J. C., *National Security and Imperial Defence: British Grand Strategy and Appeasement, 1930-1939*, šDiplomacy & Statecraftö Vol. XVIII, 2008, Issue 3.
- McKercher B. J. C., *Old Diplomacy and New: The Foreign Office and Foreign Policy 1919-1939*, w: *Diplomacy and World Power. Studies in British Foreign Policy. 1890-1950*, eds. M. Dockrill & B. J. C. McKercher, Cambridge 1996.
- McMeekin S., *Ekspres Berlin-Bagdad. Kajzer, islam i imperium osma skie 1898-1918*, Kraków 2012.
- Morgan K. & Saarela T., *Northern Underground Revisited: Finnish Reds and the origins of British Communism*, šEuropean History Quaterlyö Vol. XXIX, 1999, No 2.
- Morgan K., *Harry Pollitt*, Manchester - New York 1993.
- Nelson H. I., *Land and Power. British and Allied Policy on Germany's Frontiers. 1916-1919*, London - Toronto 1965.
- Nicolson H., *Transition from the Old to the New Diplomacy*, w: *Modern Diplomacy. The Art and the Artisans*, ed. E. Plischke, Washington 1979.
- Orde A., *British Policy and European Reconstruction after the First World War*, Cambridge 1990.
- Pajewski J., *Pierwsza wojna wiatowa. 1914-1918*, Warszawa 2004.
- Panayi P., *Minorities*, w: *The Cambridge History of the First World War*, Vol. III, ed. J. Winter, Cambridge 2014.
- Petrie Ch., *The Life and Letters of Sir Austen Chamberlain*, Vol. II, London 1939.
- Prost A., *Workers*, w:]*The Cambridge History of the First World War*, Vol. II, ed. J. Winter, Cambridge 2014.
- Robbins K., *Zmierzch wielkiego mocarstwa. Wielka Brytania w latach 1870-1992*, Wrocław 2000.
- Roi M. L., *Alternative to Appeasement. Sir Robert Vansittart and Alliance Diplomacy, 1934-1937*, Westport - London 1997.
- Rothwell V. H., *British War Aims and Peace Diplomacy. 1914-1918*, Oxford 1971.
- Simmonds A. G. V., *Britain and World War One*, London - New York 2012.
- Steiner Z. & Dockrill M. L., *The Foreign Office Reforms, 1919-1921*, šThe Historical Journalö Vol. XVII, 1974, No 1.
- Steiner Z. S., *Britain and the Origins of the First World War*, LondonóBasingstoke 1977
- The Organization of British Central Government 1914-1956. A Survey by a Study Group of Royal Institute of Public Administration*, ed. D. N. Chester, London 1957.

- The Routledge Companion to World History since 1914*, eds. Ch. Cook & J. Stevenson, London - New York 2005.
- Tuchman B., *Sierpniowe salwy*, Warszawa 1995.
- Valone S. J., *There Must Be Some Misunderstanding: Sir Edward Grey's Diplomacy of August 1st, 1914*, *Journal of British Studies* Vol. XXVII, 1988.
- Warman R. M., *The Erosion of Foreign Office Influence in the Making of Foreign Policy, 1916-1918*, *Historical Journal* Vol. XV, 1972.
- Watt D. C., *The Nature of the Foreign Policy-Making Élite in Britain*, w: idem, *Personalities and Politics. Studies in the Formation of British Foreign Policy in the Twentieth Century*, London 1965.
- Williams L. J., *Britain and the World Economy, 1919-1970*, London 1971.
- Winter J., *Großbritannien*, w: G. Hirschfeld, G. Krumeich, & I. Renz, *Enzyklopädie Erster Weltkrieg*, 2 Aulf., Paderborn 2004.
- Winter J., *Shell Shock*, w: *The Cambridge History of the First World War*, Vol. III, ed. J. Winter, Cambridge 2014.
- Wrench J. E., *Alfred Lord Milner. The Man of No Illusion, 1854-1925*, London 1958.
- Young K., *Arthur James Balfour. The Happy Life of the Politician, Prime Minister, Statesman and Philosopher, 1848-1930*, London 1963.
- Zieliński Z., *Papiestwo i papie e dwóch ostatnich wieków 1775-1978*, Warszawa 1983.

4. Marek Mikołajczyk, Wielka Brytania wobec integracji europejskiej w latach 1945-1950

ródła opublikowane

- Bossuat G., *Faire l'Europe sans défaire la France. 60 ans de politique d'unité européenne des gouvernements et des présidents de la République française (1943-2003)*, Bruxelles 2005.
- Documents on British Policy Overseas.*
- Foreign Relations of the United States.*
- Gowland D., Turner A., *Britain and European Integration 1945-1998. A documentary history*, London, New York 2000.
- Lipgens W., Loth W., *Documents on the History of European Integration*, t. 3, Berlin 1988.
- Parzymies S., *Integracja europejska w dokumentach*, Warszawa 2008.

Pamiętniki i wspomnienia

Churchill W., *Druga wojna światowa*, t. VI, księga 1, Gdańsk 1996.

Eden A., *The Reckoning*, London 1965.

Massigli R., *Une comédie des erreurs, 1943-1956, Souvenirs et réflexions sur une étape de la construction européenne*, Paris 1978.

Monnet J., *Mémoires*, Paris 1976.

Plowden E., *An industrialist in the Treasury : the post-war years*, London 1989.

Schuman R., *Dla Europy*, Kraków 2003.

Opracowania i artykuły

Blackwell M., *Clinging to Grandeur: British Attitudes and Foreign Policy in the Aftermath of the Second World War*, London 1993.

Crowson N.J., *Britain and Europe. A political history since 1918*, Oxford 2011.

Coudenhove-Kalergi R., *Naród europejski*, Toruń 1998.

Delaney E., *The Labour Party's Changing Relationship to Europe*; *Journal of European Integration History* 2002, vol. 8, nr 1.

Dell E., *The Schuman Plan and the British Abdication of Leadership in Europe*, Oxford 1995.

Gowland D., Turner A., Wright A., *Britain and European Integration Since 1945*, London, New York 2010.

Griffiths R. T., *The Economic Development of the EEC*, Cheltenham, Lome 1997.

Lord Ch., *With but not of: Britain and the Schuman Plan, a Reinterpretation*, *Journal of European Integration History* 1998, vol. 4, nr 2.

Kissinger H., *Dyplomacja*, Warszawa 1996.

Lamézec Y., *Le traité franco-britannique de Dunkerque. Un traité oublié*, Paris 2007.

/ aptos J., *Europa marzycieli. Wizje i projekty integracyjne rodkiem europejskiej emigracji politycznej 1940-1956*, Kraków 2012.

/ astawski K., *Polityka zagraniczna Wielkiej Brytanii 1945-1956*, Warszawa 1979.

/ astawski K., *Historia integracji europejskiej*, Toruń 2006.

/ ukaszewicz J., *Cel: Europa. Dziewięć esejów o budowniczych jednolitej europejskiej*, Warszawa 2002.

Mackay R.W.G., *Towards a United States of Europe*, London, s. 125-127.

Marszałek A., *Suwerenność a integracja europejska w perspektywie historycznej. Spór o istotę suwerenności i integracji*, / ód 2000.

- Mikołajczyk M., *Rola Francji w procesie integracji europejskiej w latach 1946-1958*, Poznań 2011.
- Popowicz K., *Historia integracji europejskiej*, Warszawa 2006.
- Rojek W., *Wielka Brytania wobec udziału RFN w obronie Zachodu (1949-1955)*, w: S. Sierpowski (red.), *Niemcy jako problem mi dzynarodowy po II wojnie wiatowej*, Poznań 2010.
- Roussel E., *Jean Monnet*, Paris 1996.
- Sanderson C., *Perfide Albion? L'affaires Soames et les arcanes de la diplomatie britannique*, Paris 2011.
- Wandycz P., Frenzl L., *Zjednoczona Europa. Teoria i praktyka*, Londyn 1965.
- Wojcik J. J., *Spór o kształt instytucjonalny Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej 1950-2005*, Kraków 2006.
- Wilkes G. (red.), *Britain's failure to enter the European Community 1961-1963. The enlargement negotiations and crisis in European, Atlantic and Commonwealth relations*, London 1997.
- Young J. W., *Britain, France and the Unity of Europe, 1945-1951*, Leicester 1984.
- Younger K., *Changing Perspectives in British Foreign Policy*, London 1964.

5. Jadwiga Kiwerska, Mocarstwo globalne ó Stany Zjednoczone po II wojnie wiatowej

Bibliografia

- Adler S., *The Isolationist Impulse: Its Twentieth-Century Reaction*, New York, London 1957.
- Ambrose S. E., *Rise to Globalism. American Foreign Policy since 1938*, New York 1983.
- Beard Ch. M., *Basic History of the United States*, Philadelphia 1949.
- Dallek R., *Franklin D. Roosevelt and American Foreign Policy, 1932-1945*, Oxford University Press 1979.
- Dallek R., *The Postwar World: Made in USA*, w: S. J. Ungar (ed.), *Estrangement: America and the World*, New York 1985.
- A Documentary History of the United States*, ed. by R. D. Haffner, New York 1976.

- For the President: Personal and Secret: Correspondence Between Franklin D. Roosevelt and William C. Bullitt*, ed. by O. Bullitt, Boston 1972.
- Foreign Relations of the United States, 1944, 1945, 1946*, Washington D.C. 1944-1946.
- Gaddis J.L., *Strategies of Containment. A Critical Appraisal of American National Security Policy During the Cold War*, Oxford University Press 2005.
- Gaddis J.L., *Zimna wojna. Historia podzielonego świata*, Kraków 2007.
- Graebner N. A. (ed.), *Ideas and Diplomacy. Readings in the Intellectual Tradition of American Foreign Policy*, New York 1964.
- Grudziński P., *Przyszłość Europy w koncepcjach Franklina D. Roosevelta (1933-1945)*, Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk 1980.
- Halasz N., *Roosevelt Through Foreign Eyes*, Princeton, New Jersey, Toronto, London 1961.
- Harriman W.A., Abel E., *Special Envoy to Churchill and Stalin, 1941-1946*, New York 1975.
- Kennan G., „Long Telegram”, 22 II 1946, w: FRUS, 1946, Washington 1946, vol. VI,
- Kennan G.F., *Memoire: 1925-1950*, Boston 1967.
- Kennan G.F., *The Sources of Soviet Conduct*, „Foreign Affairs” 1947, No 25
- Kennedy P., *Mocarstwa świata. Narodziny, rozkwit, upadek*, Warszawa 1994.
- Kissinger H., *Dyplomacja*, Warszawa 1996.
- Kiwerska J., *Amerykańska pamięć o Wielkiej Wojnie*, w: J. Dobrowolska-Polak (red.), *Polityki pamięci i dyskursy pamięci w 100-lecie wybuchu I wojny światowej*, Poznań 2014.
- Kiwerska J., *Między izolacjonizmem a zaangażowaniem. Europa w polityce Stanów Zjednoczonych od Wilsona do Roosevelta*, Poznań 1995.
- Kiwerska J., *Woodrow Wilson i przegrana batalia o Ligę Narodów*, w: A. Kozera, W. Prauch, P. Szyja (red.), *Polska-Europa rodząca-Europa Zjednoczona*, Kraków 2014.
- Matloff M., *Strategic Planning for Coalition Warfare, 1934-1944*, Washington 1959.
- Michałek K., *Mocarstwo. Historia Stanów Zjednoczonych Ameryki 1945-1992*, Warszawa 1995.
- Nye J.S., *Soft Power*, „Foreign Policy” Autumn 1990, No 80.
- Pastusiak L., *Skutki II wojny światowej dla Stanów Zjednoczonych*, w: A. Czubiński (red.), *II wojna światowa i jej następstwa*, Poznań 1996.
- Pietkiewicz K., *Rola ZSRR w eskalacji zimnej wojny*, w: B. Koszel, S. Wojciechowski (red.), *Zimna wojna (1946-1989) i jej konsekwencje dla świata międzynarodowego*, Poznań 2007.

Pogue F.C., *George C. Marshall: Organizer of Victory*, New York 1973.

The Public Papers and Addresses of Franklin D. Roosevelt, ed. by S. J. Rosenman, New York 1950, vol. XIII.

Public Papers of the Presidents of the United States, Harry S. Truman, 1947, Washington 1963.

Stalin J.W., *Речи и выступления*, т. 16; www.petrograd.biz/stalin/16-42.html.

Thorne Ch., *Allies of a Kind: The United States, Great Britain, and the War Against Japan*, Walton R.J., *Henry Wallace, Harry Truman and the Cold War*, New York 1976.

Wilson Th. W., *A Day of Dedication. The Essential Writings and Speeches of Woodrow Wilson*, ed. by A. Fried, New York 1965.

6. / ukasz Cherek, Powstanie Banku światowego oraz jego początkowa działalność w świetle Doktryny Trumana i Planu Marshalla 1944-1948

Bibliografia

Archiwa

John J. McCloy Papers, Amherst College Archives & Special Collections, Amherst, Mass.

W. Averell Harriman Papers, Library of Congress, Washington, D.C.

Zbiory dokumentów, wspomnienia, opracowania

Bird K., *The Chairman: John J. McCloy ó The Making of the American Establishment*, New York 1992.

Bostdorf D.M., *Proclaiming the Truman Doctrine ó The Cold War Call to Arms*, College Station 2008.

Browder R.P., Smith T.G., *Independent ó A Biography of Lewis W. Douglas*, New York 1986.

Cray E., *General of the Army ó George C. Marshall, Soldier and Statesman*, New York 2000.

Documents Diplomatiques Français 1947 ó Tome II (1er Juillet - 31 Décembre), Ministère des Affaires étrangères, Paris 2009.

Documents on Germany under Occupation, 1945-1954, red. B.R. von Oppen, London 1955.

Dulles A.W., Wala M., *The Marshall Plan*, Providence 1993.

- Foreign Relations of the United States, The Near East and Africa, 1947*, Washington, D.C. 1971.
- Garner R., *This is the Way It Was*, Chevy Chase 1972.
- Karpiński Z., *O Wielkopolsce, z dalekich podróży i wspomnienia 1860-1960*, Warszawa 1971.
- Kraske J., Becker W.H., Diamond W., Galambos L., *Bankers with a Mission ó The Presidents of the World Bank, 1946-91*, Oxford 1996.
- International Bank for Reconstruction and Development, First Annual Meeting of the Board of Governors, Washington, D. C., September 27 - October 3, 1946, Proceedings and Related Documents*, Washington, D.C. 1946.
- International Bank for Reconstruction and Development, Third Annual Meeting of the Board of Governors, Washington, D.C. September 27 - October 1, 1948, Proceedings*, Washington, D.C. 1948.
- Legislative Origins of the Truman Doctrine ó Hearings Held in Executive Session Before the Committee on Foreign Relations, United States Senate*, Washington, D.C. 1973.
- Mason E.S., Asher R.E., *The World Bank since Bretton Woods*, Washington, D.C. 1973.
- Memoranda of Conversation of the Secretary of State, 1947-1952*, Microfiche Publication, Department of State, Washington, D.C. 1988.
- Oliver R.W., *Early Plans for a World Bank*, Princeton 1971.
- Oliver R.W., *International Economic Co-operation and the World Bank*, London 1975.
- Pogue F.C., *George C. Marshall ó Statesman 1945-1959*, New York 1989.
- Principal Officers of the Department of State and United States Chiefs of Mission, 1778-1990*, Washington, D.C. 1991
- Roosevelt K., *Handy Man Goes Banker*, óSaturday Evening Postö November 1, 1947, s. 24-25, 129-130.
- Schwartz T.A., *America's Germany ó John J. McCloy and the Federal Republic of Germany*, Cambridge 1991.
- The World Bank, *A Guide to the World Bank*, Second Edition, Washington, D.C. 2007.
- United Nations Monetary and Financial Conference, Bretton Woods, New Hampshire, July 1 to July 22, 1944 ó Final Act and Related Documents*, Washington, D.C. 1944.

Wywiady

Oral History Interview with Emilio Collado by Theodore A. Wilson and Richard D. McKinzie, July 7, 1971, New York, <http://www.trumanlibrary.org/oralhist/collado1.htm>.

World Bank Project, Interview with Eugene R. Black by Robert Olivier, August 6, 1961, Washington, D.C., Oral History Research Office, Columbia University, New York 1973.

World Bank Project, Interview with Richard Demuth by Robert Olivier, August 10, 1961, Washington, D.C., Oral History Research Office, Columbia University, New York 1969.

Strony internetowe

<http://www.dollartimes.com>

<http://documents.worldbank.org>

7. Krzysztof Siwek, Amerykański projekt umiędzynarodowienia Polski i granicy polsko-niemieckiej w latach 1945-1949

Bibliografia

Materiały źródłowe

Declassified Documents Reference System, Roosevelt Study Center, Middelburg.

Harry S. Truman Office Files, 1945-1953, Subject File, Roosevelt Study Center, Middelburg.

OSS State Department Reports Europe, 1945-1961, Roosevelt Study Center, Middelburg.

Harry S. Truman Papers, Berlin Conference File, John. F. Kennedy Institut, Berlin:

Dokumenty drukowane

Od Poczdamu do Zgorzelca (1945-1950), wybór i oprac. T. Marczak, w: *W stronę Odry i Bałtyku. Wybór ród (1795-1950)*, pod red. W. Wrzesińskiego, t. IV, Wrocław 1991.

Prasa

šThe New York Times

Publikacje

- Allen D. J., *The Oder-Neisse Line. The United States, Poland and Germany in the Cold War*, Westport 2003.
- Bógda-Brzezińska A., *Globalizacja polityki Stanów Zjednoczonych w latach 1945-1949*, Warszawa 2001.
- Brzeziński Z., *Alternative to Partition. For a Broader Conception of America's Role in Europe*, New York 1965.
- Dobrzycki W., *Granica zachodnia w polityce polskiej 1944-1947*, Warszawa 1977.
- Harbutt F. J., *Jałta 1945*, Warszawa 2012.
- Kamiński M. K., *Polska i Czechosłowacja w polityce Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, 1945-1948*, Warszawa 1991.
- Kowalski W. T., *Zachód a Polska*, Warszawa 1984.
- Lehmann H. G., *Der Oder-Neisse Konflikt*, Munchen 1974.
- Lundestad G., *The American Non-Policy Towards Eastern Europe 1943-1947*, Tromsø-Oslo-Bergen, 1978.
- Marczak T., *Granica zachodnia w polskiej polityce zagranicznej w latach 1944-1950*, Wrocław 1995.
- Przewoźcki J., *Stosunek mocarstw zachodnioeuropejskich do problemów Górnego Śląska w latach 1918-1939*, Kraków 1978.
- Ruchniewicz K., Tyszkiewicz J., *Amerykańskie projekty rewizji granicy na Odrze i Nysie / u yckiej w początkowym okresie zimnej wojny. Materiały*, w: *Studia z historii najnowszej. Profesorowi W. Wrzesińskiemu w 65. rocznicę urodzin*, Wrocław 1999.
- Skubiszewski K., *Zachodnia granica Polski*, Gdańsk 1969.
- Skubiszewski K., *Zachodnia granica Polski w świetle traktatów*, Poznań 1975.
- Strauchold G., *„To dobra granica, ale przydałoby się jeszcze lewy brzeg Odry”. Wokół dyskusji na temat polskiej granicy zachodniej w drugiej połowie lat 40. XX w.*, § 1-ski Kwartalnik Historyczny Sobótka 2011, nr 2 (LXVI).
- Strauchold G., *U genezy granicy polsko-radzieckiej po II wojnie światowej*, w: *Polska leży na Zachodzie. Studia z dziejów Polski i Europy dedykowane Pani Profesor Teresie Kulak*, pod red. W. Wrzesińskiego, M. Masnyka, K. Kawalca, Toruń 2011.
- Tomala M., *Zachodnia granica Polski po II wojnie światowej*, Warszawa 2002.
- Williams W. A. *The Tragedy of American Diplomacy*, New York 1962.
- Winid B. W., *W cieniu Kapitolu. Dyplomacja polska wobec Stanów Zjednoczonych Ameryki 1919-1939*, Warszawa 1991.

Zyblikiewicz L., *Polityka Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii wobec Polski, 1944-1949*, Warszawa 1984.

rodzaje elektroniczne

Foreign relations of the United States (FRUS), University of Wisconsin Digital Collections
<http://digital.library.wisc.edu/1711.dl/FRUS>

8. Karolina Kwiecińska-Rogalska, Wizje zjednoczonej Szwecji szczytny a polityka osiedlenia na terenach Odzyskanych w pogranicznej prasie czechosłowackiej w latach 1945-1948

Arburg von A., Dvořák T., Kovařík D. (red.), *Německy mluvící obyvatelstvo v Československu po roce 1945*, Brno 2010.

Arburg von A., Staněk T., *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945-1951. Dokumenty z českých archivů*, t. I, Středokluky 2010.

b.a. *O spravedlivé hranice Československa*, šSever 1946, nr 4.

b.a. *Pohraničí volá po nemilosrdném potrestání nacistických vrahů. Zločiny Němců a Poláků v pohraničí o Vítězství československého vojska na českém západě*, šChebsko 1945, nr 21.

b.a. *Poláci stále stejní*, šChebsko 1945, nr 43.

b.a. *Polská delegace navštíví naše pohraničí!*, šSever 1948, nr 36.

b.a. *Polští infantroni si prohlédli pět ehadu na naše Teplé*, šHraničské slovo 1947, nr 39.

b.a. *Protín mecká nálada v Polsku*, šChebsko 1945, nr 42.

b.a. *Rodí se nová společnost. Poválená Evropa: Katovická rozhlasová stanice -tv*, šChebsko 1945, nr 44.

b.a. *Slované o nositelé zítka*, šChebsko 1945, nr 16.

b.a. *Slovanská Lufice čeká a doufá*, šSever 1946, nr 2.

b.a. *Tvoje jméno obrovskou slovanskou rodinu! Dva velké projevy ministra informací soudruha Kopeckého v Teplicích a Litoměřicích*, šSever 1947, nr 11.

b.a. *Uspořádání nové Evropy*, šChebsko nr 22, 1945.

b.a. *Ústí na pomoc bratrské srbské Lufici*, šSever 1946, nr 10.

- b.a. *Ve jménu spravedlnosti. Od i te p íko í ó p ipojte Luffici k echám*, šChebsko 1945, nr 14.
- Biman S., Malí J., *Kariéra u itele t locviku*, Ústí nad Labem 1983.
- Blaive M., Molden B., *Hranice probíhají vodním tokem. Odrazy historie ve vnímání obyvatel Gmündu a eských Velenic*, Brno 2009.
- F.A.N., *Polsko v era a dnes*, šChebsko 1945, nr 23.
- Hahnová E., *Sudeton mecký problém. Obtížné lou ení s minulostí*, Ústí nad Labem 1999.
- Holoubek A. L., *Kdo stojí za polským tvaním*, šChebsko 1945, nr 48.
- IS, *Úsp ch polského a s. osídlení zaru uje pokrok a socialismus*, šSever 1948, nr 39.
- Jasi ski J., *Kwestia poj cia Ziemie Odzyskane*, w: A. Sakson, (red.), *Ziemie Odzyskane 1945ó 2005. Ziemie Zachodnie i Póćnocne. 60 lat w graniach pa stwa polskiego*, Pozna 2006.
- Kollár J., *Wybór pism*, Wrocław 1954.
- Luft R., *šAlte Grenzenō und Kulturgeographie. Zur historischen Konstanz der Grenzen Böhmens und der böhmischen Länder*, w: H. Lemberg, (red.), *Grenzen in Ostmitteleuropa im 19. und 20. Jahrhundert. Aktuelle Forschungsprobleme*, Marburg 2000.
- M. M., *Zem odzískané hospodá ská základna Polska*, šSeverö 1948, nr 36.
- Masaryk T. G., *eská otázka: Snahy a tufby národního obrození*, Praha 1908.
- Masaryk T. G., *Problém malých národ a evropská krise*, Praha 1926.
- mi, *Soustavné pon m ování Luffice*, šSever 1947, nr 9.
- Pe ina A., *Spole né osidlovací problémy ech a Polák*, šSeverö 1948, nr 38.
- Petrá–R., *Men–iny v mezivále ném eskoslovensku. Právní postavení národnostních men–in v první eskoslovenské republice a jejich mezinárodn právní ochrana*, Praha 2009.
- Spurný M. (red.), *Prom ny sudetské krajiny*, Domafllice 2006.
- Vale–O., *Dojmy z Polska*, šSeverö 1948, nr 30.

9. Rafa€ tyniec, Rola Polski w antyfaszystowskiej polityce pamí ci NRD (1949-1972)

Bibliografia

- Ahbe T., *Der DDR-Antifaschismus. Diskurse und Generationen ó Kontexte und Identitäten. Ein Rückblick über 60 Jahre*, Leipzig 2007.
- Assmann J., *Pami kulturowa. Pismo, zapami tywanie i polityczna to samo w*

- cywilizacjach starożytnych, t. 6m.: Anna Kryczyńska-Pham, Warszawa 2008.
- Baumgartner G., Sauerbruch, Ferdinand, w: G. Baumgartner, D. Hebig, (red.), *Biographisches Handbuch der SBZ/DDR 1945-1990*, t. 2, München 1997, s. 756-757.
- Berger M. i in., *Theater in der Zeitenwende. Zur Geschichte des Dramas und des Schauspieltheaters in der Deutschen Demokratischen Republik 1945-1968*, t. 1, Berlin 1972.
- Bömelburg H.-J., *Hellmut von Gerlach. Konstruktion einer Biographie š von rechts nach links*, w: Ch. Koch (red.), *Vom Junker zum Bürger. Hellmut von Gerlach ó Demokrat und Pazifist in Kaiserreich und Republik*, München 2009, s. 1-17.
- Danyel J. (red.), *Die geteilte Vergangenheit. Zum Umgang mit Nationalsozialismus und Widerstand in beiden deutschen Staaten*, Berlin 1995.
- Danyel J., *Vergangenheitspolitik in der SBZ/ DDR 1945-1989*, w: W. Borodziej, K. Ziemer, (red.), *Deutsch-polnische Beziehungen 1939-1945-1949*, Osnabrück 2000, s. 265-295.
- Deutsche sind auch Menschen. Im Klima der Diktatur*, šDer Spiegelö nr 49/1949, s. 35.
- Dirsch M., Orłowski H. (red.), *Annäherung und Distanz. DDR-Literatur in der polnischen Literaturkritik*, Halle-Leipzig 1983.
- Dmitrów E., *Niemcy i okupacja hitlerowska w oczach Polaków. Pogl dy i opinie z lat 1945-1948*, Warszawa 1987.
- Dzikowska E., *Gedächtnisraum Polen in der DDR-Literatur. Fallstudien über verdrängte Themen*, Wrocław 1998.
- Erpenbeck F., *Ein politisches und künstlerisches Ereignis. Zur deutschen Uraufführung des Schauspiels »Die Sonnenbrucks« von Leon Kruczkowski*, šNeues Deutschlandö 1. 11. 1949, s. 3.
- Eylau H. U., *Dich selber geht es an. Zur Uraufführung des DEFA-Films šDie Sonnebrucksö im Babylon*, šBerliner Zeitungö 3.3.1951.
- Fischer T., Lorenz M. N. (red.), *Lexikon der Vergangenheitsbewältigung in Deutschland. Debatten- und Diskursgeschichte des Nationalsozialismus nach 1945*, Bielefeld 2008.
- Fischer Ch., Steltner U., *Polnische Dramen in Deutschland. Übersetzungen als deutsch-deutsche Rezeptionsgeschichte 1945-1995*, Köln 2011.
- Gentzen H., *Die Umerziehung der Bevölkerung der Sowjetischen Besatzungszone Deutschlands und der Deutschen Demokratischen Republik im Geiste freundschaftlicher Beziehungen zum neuen Polen (1945-1952)*, šJahrbuch für Geschichte der sozialistischen Länder Europasö, t. 13/1/1969, s. 111-142.
- Góra W., Okci S., *Za nasz i wasz wolno : deutsche Antifaschisten im polnischen*

- Widerstandskampf*, Berlin 1975.
- Grotewohl O., *Es lebe die ewige Freundschaft zwischen dem deutschen und dem polnischen Volk*, *šBlick nach Polen* nr 8/1951, s. 2-3.
- Gruneberg A., *Antifaschismus-ein deutscher Mythos?*, Reinbeck 1993.
- Heider P., Kozłowski E. (red.), *Klassenbrüder-Waffenbrüder. Gemeinsame revolutionäre militärische Traditionen der Nationalen Volksarmee der DDR und der Polnischen Armee*, Berlin 1988.
- Historie. Jahrbuch des Zentrums für Historische Forschung Berlin der Polnischen Akademie der Wissenschaften*, Folge 1 2007/2008: *Krieg und seine Folgen*.
- Hübner Ch., *Zum Wirken der Deutsch-Polnischen Gesellschaft für Frieden und gute Nachbarschaft (1948-1952)*, *šZeitschrift für Geschichtswissenschaft* nr 5/1979, s. 409-422.
- Dokonałi my historycznego przełomu w stosunkach między oboma narodami. Przemówienie Piotra Jaroszewicza*, *šTrybuna Ludu* 15 V 1972, s. 2.
- Kaiser G., Kühnrich H., *Für Eure und unsere Freiheit auf polnischer Erde*, w: S. Doernberg (red.), *Im Bunde mit dem Feind. Deutsche auf alliierter Seite*, Berlin 1995, s. 17-35.
- Keisch H., *Der unbekannt Nachbar*, Berlin 1950.
- Kleßmann Ch., *Die politischen Beziehungen zwischen der DDR und der VR Polen (1949-1989)*, w: A. Reich, R. Maier (red.), *Die lange Nachkriegszeit. Deutschland und Polen von 1945 bis 1991*, Braunschweig 1995, s. 85-103.
- Kmiecik E., *Pomnik Polskiego bohaterza i Niemieckiego Antyfaszysty w Berlinie*. Warszawa 1975.
- Knütter H.-H., *Antifaschismus*, w: R. Eppelmann i in. (red.), *Lexikon des DDR-Sozialismus. Das Staats- und Gesellschaftssystem der Deutschen Demokratischen Republik*, Paderborn 1996, s. 56.
- Kögler K., *»Die Sonnenbrucks« von Leon Kruczkowski. Analyse und Unterrichtsentwurf für das 8. Schuljahr*, w: *Deutschunterricht. Zeitschrift für Erziehungs- und Bildungsaufgaben des Deutschunterrichts*, Heft 3/1952, s. 135-147.
- Kochanowski J., *W polskiej niewoli. Niemieccy jeńcy wojenni w Polsce 1945-1950*, Warszawa 2001.
- Kowalski T., *Rodzina Sonnenbrucków*, Warszawa 1951 (Biblioteka scenariuszy filmowych, VIII).
- Kruczkowski L., *Die Sonnenbrucks. Stück in drei Akten mit einem Epilog*. Deutsche Übersetzung: Horst Holzschuher, Berlin 1952.

- tego , *Ankieta »Nowej Kultury«*. *Pisarze wobec dziesi ciolecia.*, w: *šNowa Kulturaö*, nr. 27/1955.
- tego , *Die Sonnenbruchs. Stück in drei Akten*, tÖmaczenie: Peter Ball, w: tego , *Dramen*. Berlin 1975, s. 5-295.
- O. Kurpat, *Unsere Republik das Bollwerk des künftigen Deutschland*, *šVon Peking bis Tiranaö*, nr 5/1955.
- K. W.: *šTerror in Göttingenö*, w: *Die Zeit*, 24. 11. 1949.
- A. Leo, P. Reif-Spirek, *Vielstimmiges Schweigen. Neue Studien zum DDR Antifaschismus*, Berlin 2001.
- Ch. Lotz, *Die Deutung des Verlusts. Erinnerungspolitische Kontroversen im geteilten Deutschland um Flucht, Vertreibung und die Ostgebiete (1948-1972)*, Köln u.a. 2007, s. 84-103.
- Ch. Lotz, *Zwischen verordneter und ernsthafter Freundschaft. Die Bemühungen der Helmut-von-Gerlach-Gesellschaft um eine deutsch-polnische Annäherung in der DDR und in der Bundesrepublik (1948-1972)*, w: H. H. Hahn, H. Hein-Kirchner, A. Kochanowska-Nieborak (red.), *Erinnerungskultur und Versöhnungskitsch*, Marburg 2008, s. 201-216.
- Martuszewski R., *Tydzie w Berlinie*, *šKu nicaö* nr 51-52/1949.
- Martuszewski R., *Literatura polska 1939-1991*, Warszawa 1992.
- Matkowska E., *Propaganda w NRD. Media i literatura*, Wrocław 2012.
- Misterec S., *Polnische Dramatik in Bühnen- und Buchverlagen der Bundesrepublik Deutschland und der DDR*, Wiesbaden 2002.
- Wloch, Karl, w: H. Müller-Enbergs, J. Wielgohs, D. Hoffmann (red.), *Wer war wer in der DDR? Ein biographisches Lexikon*, Berlin 2004 (Digitale Bibliothek Band 54), s. 928.
- Nieugi ci. Listy niemieckich antyfaszystów*, tÖmaczenie z niemieckiego M. WisÖwska, Warszawa 1951.
- Nijakowski L. M., *Polska polityka pami ci. Esej socjologiczny*, Warszawa 2008.
- Olschowsky B., *Der wenig vertraute Nachbar ó Das Bild Polens in der DDR 1949-1989*, w: J. Kochanowski, B. Kosmala (red.), *Deutsche, Polen und der Zweite Weltkrieg. Geschichte und Erinnerung*, Poczdam-Warszawa 2009, s. 142-153.
- OrÖwski H., *O asymetrii deprivacji. Ucieczka, deportacja i wysiedlenie w niemieckiej i polskiej literaturze po 1939 r.*, w: H. OrÖwski, A. Sakson, *Utracona ojczyzna. Przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne do wiadczenie*, Pozna 1996, s. 189-207.
- OrÖwski H., *Polnische Wirtschaft. Nowoczesny niemiecki dyskurs o Polsce*, Olsztyn 1998.

- Orłowski H., *Die Lesbarkeit von Stereotypen. Der deutsche Polendiskurs im Blick historischer Stereotypenforschung und historischer Semantik*, Wrocław-Görlitz 2005.
- Orzech-Bujak R., *Die Thematik Polen und der II. Weltkrieg in der DDR-Literatur*, w: W. Wrzesiński (red.), *Wokół stereotypów Niemców i Polaków*, Wrocław 1993, s. 235-265.
- Osmańczyk J., *Niemcy czy »Sonnenbruchowie«? Wspomnienie o Leonie Kruczkowskim*, *šPogłody* nr 15/1977, s. 13-15.
- Pawczyńska E., *Ÿwa historia. Pamięci i ocena lat okupacji*, Warszawa 1977.
- Puvogel U., Stankowski M., *Gedenkstätten für die Opfer des Nationalsozialismus. Eine Dokumentation*, wyd. 2, t. 2, Bonn 2000 s. 54-55.
- Ranicki M., *Deutsche Bücher vertiefen die Freundschaft*, *šBlick nach Polen* nr 4/1952, s. 21-23.
- Ruchniewicz K., *Warszawa-Berlin-Bonn. Stosunki polityczne 1949-1958*, Wrocław 2003
- Scholze D., *Zwischen Vergnügen und Schock. Polnische Dramatik im 20. Jahrhundert*, Berlin (Ost) 1989.
- Sivert T., *šNiemcy o Leona Kruczkowskiego*, Warszawa 1965.
- Umacnia się bratni związek państwa socjalistycznej wspólnoty. Przemówienie premiera Willi Stophy*, *šTrybuna Ludu* 15 V 1972, s. 2.
- Szczepański A., *Gdy w Berlinie graj »Niemców« Kruczkowskiego*, *šTrybuna Ludu* nr 336/1949.
- Szewczyk W., *Die Zange*, *šBlick nach Polen* nr 2/1952, s. 14-16.
- Taterka T., *šDas kann dem deutschen Leser nicht zugemutet werden: polnische Literatur über Konzentrationslager und Judenvernichtung in der DDR*, w: M. Brumlik, K. Sauerland (red.), *Umdeuten, verschweigen, erinnern. Die späte Aufarbeitung des Holocaust in Osteuropa*. Frankfurt am Main 2010, s. 203 ó 224.
- Traba R., *Symbole pamięci: II wojna światowa w wiadomości zbiorowej Polaków*, w: idem, *Kraina tysięca granic. Szkice o historii i pamięci*, Olsztyn 2003, s. 179-198.
- Traba R., *Warum Besatzung? Reflexionen über die deutsch-polnische Geschichte*, w: *Historie. Jahrbuch des Zentrums für Historische Forschung Berlin der Polnischen Akademie der Wissenschaften*, Folge 7 2013/2014: *Besatzung*, s. 7-26.
- Vor der Uraufführung des DEFA-Films šDie Sonnebrucks*, *šKulturdienst ADN* 27.02.9151.
- Wieczorek J., *Pomnik-symbol zwycięstwa pokoju i socjalizmu*, *šTrybuna Ludu* 13. 05. 1972, s. 5.
- Wolf F., *Zwei Völker ó ein Ziel*, *šBlick nach Polen* nr 6/1951, s. 2-4.
- Wloch K., *šEs kommt auf uns an*, *šBlick nach Polen* nr 3/1949, s. 2-4.

- Wloch K., *Mit Präsident Wilhelm Pieck in Warschau. Eindrücke vom ersten Besuch eines deutschen Staatsoberhauptes seit rund tausend Jahren in der Hauptstadt Polens!*, *šBlick nach Polen* nr 2/1951, s. 5-8.
- Wolff-Powska A., *Pamięć o brzemieniu i uwolnienie. Niemcy wobec nazistowskiej przeszłości (1945-2010)*, Poznań 2011.
- Wolfrum E., *Die beiden Deutschland*, w: V. Knigge, N. Frei, (red.), *Verbrechen erinnern. Die Auseinandersetzung mit Holocaust und Völkermord*, München-Bonn 2005.
- W.-S., *Wirkliches Verständnis*, *šBlick nach Polen* nr 3/1949, s. 34-25.
- Zabierowski S., *Wojna i pamięć*, Katowice 2006.
- Zwei Völker auf einem gemeinsamen Weg*, *šBlick nach Polen* nr 6/1950, s. 5.
- Wojtyła R., *šSymbol myśli i czynu najlepszych sił obu narodów czy š historia polskiej walki z faszyzmem? Pomnik Polskiego żołnierza i Niemieckiego Antyfaszysty w Berlinie-Friedrichshain (1965-1972)*, w: R. Traba (red.), *Historie wzajemnych oddziaływań*, Berlin-Warszawa 2014, s. 194-226.

10. Jakub Wojtkowiak, Wielka Wojna Ojczyzniana o bilans wykluczenia

Bibliografia

- 1941 god. Dokumenty*, W.P. Naumow (red.), kn. 2, Moskwa 1998.
- Ciesielski S., Hryciuk G., Srebrakowski A., *Masowe deportacje ludności w Związku Radzieckim*, Toruń 2003.
- Kowalew B.N., *Kolaboracyonizm w Rossii w 1941-1945 gg.: typy i formy*, Wielikij Nowgorod 2009.
- Лубянка. Сталин и НКВД-НКГБ-ГУКР с 1939-март 1946*, sost. W.N. Chaustow, W.P. Naumow, N.S. Pętnikowa, Moskwa 2006.
- Organy gosudarstwiennoj bezopasnosti SSSR w Wielikoj Otieczestwiennoj wojnie. Sbornik dokumentow*, t. II, *Naczelny*, kn. 1, 22 czerwca o 31 awgusta 1941 goda, Moskwa 2000.
- Polan P., *Nie po swojej woli. Istorija prinuditielnych migracyj w SSSR*, Moskwa 2001.
- Snyder T., *Skrwawione ziemie. Europa między Hitlerem i Stalinem*, Warszawa 2011.
- Sztrajt K. (Ch. Streit), *Oni nam nie towarzyszą. Wiermacht i sowietskije wojennoplennyje w 1941-1945 gg.*, Moskwa 2009.
- Wielikaja Otieczestwiennaja bezgrifna siekrietnosti. Kniga potier*, G.F. Kriwoszejew (red.), Moskwa 2010.

Zwiaginцев W., *Wojna na wiesach Fiemidy. Wojna 1941-1945 gg. w materiałach śledstwiennno-sudiebnych die* Moskwa 2006.

11. Agnieszka Kisztełska-W grzy ska, Kwestia w asno ci niemieckiej w Austrii jako problem mi dzynarodowy w latach 194561949

Bibliografia

Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych, D. 4, Austria, z. 10, w. 55, t. 527.
Sprawozdanie gospodarcze za okres 15.10 ó 15.11.1948, [dalej: AMSZ].

AMSZ, z. 10, w. 55, t. 528. *Sprawozdanie Polskiej Misji Politycznej za okres I V - 15 VI 1950 r.*

AMSZ, z.10, w. 55, t.527. *Sprawozdanie gospodarcze 1.06 1949 - 31.07.1949.*

Buchanan T., *Burzliwy pokój. Historia Europy 1945-2000*, Kraków 2000.

Butschek F., *Der österreichische Arbeitsmarkt*, Stuttgart 1992.

BógdaBrzezi ska A., *Globalizacja polityki Stanów Zjednoczonych 1945-1949*, Warszawa 2001.

Dulles J.F., *Thoughts on Soviet Foreign Policy*, šLifeš June 3, 1946, s. 112-126.

Fiedor K., *Austria. Zarys dziejów politycznych*, / ód 2000.

Felken D., *Dulles und Deutschland*, Bonn 1996;

Foreign Relations of the United States: diplomatic paper [dalej: FRUS], 1945, vol. III, *European Advisory Commission Austria, Germany*, Washington 1968.

FRUS 1946, vol. V, *The British of Commonwealth, Western and Central Europe*, Washington 1969.

FRUS 1946, vol. II, *Council of Foreign Ministers*, Washington 1970.

FRUS 1947, vol. II, *Council of Foreign Ministers; Germany and Austria*, Washington 1972.

FRUS 1948, vol. II, *Germany and Austria*, Washington 1973.

FRUS 1949, vol. III, *Council of Foreign Ministers: Germany, Austria*, Washington 1974.

Kosowski A., *Współpraca gospodarcza pa stw Dunaju, š wiat i Polskaš 1947, nr 18.*

Franczak K., *Kalaj cy w asne gniazdo. Arty ci i obrachunek z przeszł ci* , Kraków 2013.

Gruber K.R., *Austria holds on*, šForeign Affairsš 1948, no. 3.

Haslinger J., *Austria po wojnie*, šPrzeł d Politycznyš 2001, nr 51/53.

- Hillhouse R.J., *A Reevaluation of Soviet Policy in Central Europe: The Soviet Union and the Occupation of Austria*, *Eastern European Politics and Societies* 1989, no. 3/1, s. 83-104.
- Holzer J., *Europa zimnej wojny*, Kraków 2012.
- Iber W. M., Ruggenthaler P. (Hg.), *Stalins Wirtschaftspolitik an der sowjetischen Peripherie. Ein Überblick auf der Basis sowjetischer und osteuropäischer Quellen, Veröffentlichungen des Ludwig Boltzmann-Instituts für Kriegsfolgen-Forschung*, Bd. 19., Innsbruck-Bozen-Wien 2011, s. 102-117.
- Jagiello K., *Po zmierzchu bogów*, Warszawa 2007.
- Jasiołkowski P., *Zagadnienie Austrii*, *Świat i Polska* 19 stycznia 1947.
- Karpiska A., *Traktat państwowy z Austrii*, *Sprawy Międzynarodowe* 1955, nr 6.
- Kaufman M., *Spór o Austrię*, *Świat i Polska* 1947.
- Kissinger H., *Dyplomacja*, Warszawa 1996.
- Kisztelińska-Wgrzyńska A., *Dyplomacja amerykańska wobec ustanowienia traktatu państwowego z Austrii*, *Niemcy-Austria-Szwajcaria. Rocznik Katedry Badań Niemcoznawczych UWr* 2008.
- Kiwerska J., *RFN-USA od wroga i lojalnego sojusznika do trudnego partnera*, [w:] S. Sierpowski (red.), *Niemcy jako problem międzynarodowy po II wojnie światowej*, Poznań 2010.
- Koziński J., *Austria 1918-1968: dzieje społeczne i polityczne*, Warszawa 1970.
- Koziński J., *Bez Austrii*, *Przebieg Zachodni* 1991, nr 1.
- Kucharski S.W., *Fundacja Dom Polski w Wiedniu*, [w:] A. Kisztelińska-Wgrzyńska, K. A. Kuczyński (red.), *Austria i relacje polsko-austriackie w XX/XXI wieku*, 2014.
- Kulesza W., *Crimen laesae iustitiae. Odpowiedzialność karna sędziów i prokuratorów za zbrodnie sędziów według prawa norymberskiego, niemieckiego, austriackiego i polskiego*, 2013.
- Materski W., *Teheran, Jałta, San Francisco, Poczdam*, Warszawa 1987.
- Matera P., Matera R., *Stany Zjednoczone i Europa. Stosunki polityczne, gospodarcze 1776-2004*, Warszawa 2007.
- März E., *Wirtschaftswunder Österreichs*, [w:] J. Hannak (red.), *Bestandaufnahme Österreich 1945-1963*, Wien 1966.
- Menasse R., *Austria wzięta w kleszcze*, *Europa* 1998, nr 4.

- Michał K., *Doktryna Trumana: Będ w politycznej kalkulacji czy próba nowego podejścia do bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych?*, *Ździeje Najnowsze* 1997, nr 2.
- Mosley P.E., *The Treaty with Austria*, *ŹInternational Organization* 1950, no. 2, May.
- Niegowski K., *Austria i Plan Marshalla*, *ŹPolska i Źwiat* 1948, nr 36.
- Nowe pola naftowe Europy - Zistersdorf*, *Ź Źwiat i Polska* 1946, nr 1.
- Oberer G., *Austria's Economic recovery between 1945-1955. From the point of view of the British occupying power*, Wien 1998.
- Pilch A., *Studia mŹdziej y polskiej w Austrii 1919-1980*, Kraków 2008, s. 48.
- Rabinach A., *Austria Recalls The Anschluss*, *ŹThe Nation* 1988, March 19.
- Rotocki Z., *Model okupacji Austrii*, *ŹPrzeł d Zachodni* 1958, nr 1.
- Ruggenthaler P., *The Concept of Neutrality in Stalin's Foreign Policy. 1945-53*. Habilitationsschrift, Universität Graz 2013.
- Ruggenthaler P., *Warum Ősterreich nicht sowjetisiert wurde? Sowjetische-Ősterreich-Politik 1945-1953/55*, [w:] S. Karner-Othmar Pickl (Hg.), *Die Rote Armee in der Steiermark. Sowjetische Besatzung 1945*, Graz, 2008.
- Sprawy gospodarcze Austrii*, *ŹPolska i Źwiat* 1947, nr 2.
- Steifel D., *ŹHilfe zur Selbsthilfe*, *Der Marshallplan in Ősterreich 1948-1952*, [w:] E. Bruckmüller (Hg.), *Wiederaufbau in Ősterreich 1945-1955*, Wien 2006.
- Stempowski J., *Dziennik podrŹy do Austrii i Niemiec*, Rzym 1946.
- Stifter Ch., *Zwischen geistiger Erneuerung und Restauration*, Wien 2014.
- Tomczak M., *Austriacy w poszukiwaniu to samo ci*, *ŹPrzeł d Zachodni* 1997, nr 1.
- ŹThe Times* 5 czerwca 1946.
- ŹThe Times* 9 lipca 1946.
- ŹThe Times* 28 pa dziernika 1946.
- Wereszycki H., *Historia Austrii*, Wrocł w 1986.
- ZbiŹr DokumentŹw*, pod red. J. Makowskiego, 1946, nr 1.
- ZbiŹr DokumentŹw* 1948, nr 9.
- ZbiŹr DokumentŹw* 1949, nr 7.
- ZbiŹr DokumentŹw* 1955, nr 3-5.

12.

Ewa Godlewska, Wpływ II wojny światowej na kwestię narodowościową w Austrii

Änderung des Volksgruppengesetzes aus 26. Juli 2011, BGBl. I Nr. 46/2011.

Austriacki pisarz Martin Pollack o rodakach gloryfikujących nazizm: Nie odrobili żadnej lekcji domowej. Rozmawia E.T. Wieliski, www.wyborcza.pl (12.03.2013).

Austria: ten sonda poruszy Europę. Hitler wciąż żywy?, <http://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/austria-ten-sondaz-poruszy-europe-hitler-wciaz-zywy/0bpdj>.

Baumgartner G., *Österreich. Geschichte und aktuelle Situation der Volksgruppen*, Klagenfurt 1995.

Berna F., *Swastyka nad Wiedniem*, Warszawa 1987.

Bundesgesetz vom 7.7. 1976 über die Rechtsstellung von Volksgruppen in Österreich (Volksgruppengesetz), BGBl. Nr. 396/1976.

Bundesgesetz, mit dem Bestimmungen über die Anbringung von zweisprachigen topographischen Bezeichnungen und Aufschriften in den Gebieten Kärntens mit slowenischer oder gemischter Bevölkerung (Ortstafelgesetz), BGBl. Nr 270/1972.

Fischer G., *Das Slowenische in Kärnten. Eine Studie zur Sprachenpolitik*, Wien 1980.

Godlewska E., *Ochrona praw grup narodowościowych w Republice Austrii*, Lublin 2011.

Górny G., Wymodlona wolność, *Przewodnik Katolicki* 2005, nr 14, http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TH/THW/austria_1955m.html.

II wojna w oczach Austriaków, *Polonika* 2009, nr 176 <http://www.polonika.at/artykuly/historia/76-ii-wojna-w-oczach-austriakow>.

Janusz G., *Dwustronne porozumienia o prawach mniejszości jako nowa jakość ochrony mniejszości w Europie na przełomie XX i XXI wieku*, w: A. Hołb (red.), *Narody XXI wieku*. Forum Politologiczne, t. 5, Olsztyn 2007.

[mikpie], *Austria: Parlament wprowadzi nowe prawo dotyczące ceł muzealnych*, www.gazeta.pl/wiadomosci (26.02.2015).

Minderheiten-Schulgesetz für Kärnten, BGBl. Nr. 101/1959.

Misiuda-Rewera W., *Regionalizm i mniejszości językowe we Włoszech*, Lublin 1997.

Morawski R., *Pewne zwycięstwo w cieniu nazistowskich hasł, czyli wybory w Austrii*, www.stosunki.pl (6.06.2010)

Niewiadowski A., *Austria: Zbrodniarz wojenny na liście bohaterów II wojny światowej*, www.dzieje.pl (17.05.2012).

Popławski D., *Austriacka polityka neutralna ci 1955-1995*, Warszawa 1995.

Rieger B., *Odilo Globocnik. Twórca nazistowskich obozów mierci*, Replika 2009.

Tschechen, Österreichische Volksgruppenhandbücher, Bd 2, Wien 1996.

Valentin H., *Der Sonderfall. Kärntner Zeitgeschichte 1918-2004*, Klagenfurt-Ljubljana-Wien 2005.

Volkszählung 2001. Hauptergebnisse I ó Österreich, Wien 2002.

Wiederherstellung eines unabhängigen und demokratischen Österreich, BGBl.)Nr. 152/1955.

Wieli ski B. T., *Austriacka nostalgia za nazizmem*, www.wyborcza.pl (11.03.2013).

Zöchling Ch., *Haider, kim jest*, prze€J. Sosnowska, Kraków 2000.

13. Gra yna Strnad, Political Challenges in a Divided Nation: South Koreaø North Korea Policy

Ahn B. Y., *Koreaø Democratization: Achievements and Issues*, øKoreanaö Vol. 13, No. 2, Summer 1999.

Bayer J., Dziak W. J., *Póœnocnokorea skie akty dywersji i prowokacje: Rodzaj dziaœ i chronologia*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2004.

Beckwith C. I., *Koguryo. The Language of Japanø Continental Relatives*, Brill, Leiden 2004.

Bruker, R. E. *Establishing a Pluralist Society in Medieval Korea, 918ó1170: History, Ideology and Identity in the Kory Dynasty*, Brill, Leiden 2010.

Befu H., *Introduction*, w: H. Befu,(ed.), *Cultural Nationalism in East Asia: Representation and Identity*, University of California Press, Berkeley, CA 1993.

Campbell E. L. G., *Uri nara, Our Nation: Unification, Identity and the Emergence of a New Nationalism amongst South Korean Young People*, Australian National University, Canberra 2011.

Choe H., *South Korean Nationhood and Chinese Nationhood: An Ethno-Symbolic Account*, øThe Review of Korean Studiesö Vol. 8, No. 2, 2005.

Choe S. H., *North Korea Sought Talks and Attached a Hefty Price Tag, Southø Ex-Leader Says*, *Asia Pacific*, 29 January 2015.

Cho Y. C., *North Koreaø Nationalist Discourse: A Critical Interpretation*, øThe Korean Observerö Vol. 42. No. 2, Summer 2011.

- Chae H. S., Kim S., *Conservatives and Progressives in South Korea*, *The Washington Quarterly* Vol. 31, No. 4.
- Dziak W. J., *Kim Ir Sen. Dzieł i polityczne wizje*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2000.
- Eckert, C. J. Lee, K. B. Lew, Y. I. Robinson, M. Wagner, E. W., *Korea, Old and New: A History*, Ilchokak Publishers, Seoul 1990.
- Em H. H., *Minjok as a Modern and Democratic Construct: Sin Chŏaeho's Historiography*, in: Shin G. W., M. E. Robinson (eds.), *Colonial Modernity in Korea*, Harvard University Press, Cambridge, MA & London 1999.
- French P., *North Korea: The Paranoid Peninsula ó A Modern History*, Revised Edition, Zed Books, London 2007.
- Foster-Carter A., *North Korea - South Korea Relations: Back on Track?* *Comparative Connections* Vol. 3, No. 3, October 2001.
- Hali ak E., *Regionalny kompleks bezpiecze stwa Azji Póœnocno-Wschodniej*, *urawia Papers* z. 3, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2004.
- Hoare J. E., *Relations between the Two Koreas, 2007-2008*, w: R. Frank, J. E. Hoare, P. Köllner, S. Pares (eds.), *Korea Yearbook*, Vol. 2, *Politics, Economy, Society, 2008*, Brill, Leiden & Boston 2009.
- Kang M. G., *A History of Contemporary Korea*, Global Oriental, Folkstone, Kent 2005.
- Kang W. T., *Ideological Clash of Progressives and Conservatives in Korea*, *Korean Party Studies Review* Vol. 4, No. 2, 2005.
- Kim H. J., *National Identity in Korean Curriculum*, *Canadian Social Studies* Vol. 38, No. 3, Spring 2004.
- Kim C. N., *The Korean Presidents. Leadership for Nation Building*, EastBridge, Norwalk, CT 2007.
- Kim H. J., *The Republic of Korea's Northern Policy: Origin, Development and Prospects*, w: J. Cotton (ed.), *Korea under Roh Tae-Woo: Democratization, Northern Policy, and Inter-Korean Relations*, Allen & Unwin, Canberra 1993.
- Kim D. J., *Don't Take the Sunshine Away*, w: *Korea and Asia: A Collection of Essays, Speeches and Discussions*, The Kim Dae Jung Peace Foundation, Seoul 1994.
- Kim H. N., *The Lee Myung-Bak Government's North Korea Policy and the Prospects for Inter-Korean Relations*, *International Journal of Korean Studies* Vol. XII, No. 1, Fall/Winter 2008.

- Lankov A., *From Stalin to Kim Il Sung. The Formation of North Korea, 1945-1960*, Rutgers University Press, New Brunswick, NJ & London 2002.
- Lee, P. H. (ed.), *Sourcebook of Korean Civilization, Vol. 1: From Early Times to the Sixteenth Century*, Columbia University Press, New York 1993.
- Lee C. S., *The Yushin Regime and the National Division Structure: Antagonistic Interdependence and the Mirror Image Effect*, in: B. C. Lee (ed.), *Developmental Dictatorship and The Park Chung Hee Era: The Shaping of Modernity in the Republic of Korea*, Homa & Sekey Books, Paramus, NJ 2003.
- Levin N. D., Han Y. S., *Sunshine In Korea: The South Korean Debate over Policies Toward North Korea*, RAND Center for Asia Pacific Policy, Santa Monica, CA 2002.
- Metzler J. J., *Divided Dynamism: The Diplomacy of Separate Nations. Germany, China, Korea*, University Press of America, New York 1996.
- Moon K. Y., *The Role of Humanitarian NGOs: Impact on South Korean Food Aid Policy towards North Korea from 1995 to 2007*, Cranfield University, Cranfield 2011.
- Moon C. I., *Comparing the 2002 and 2007 Inter-Korean Summits: From Symbols to Substance*, *Global Asia* Vol. 2, No. 3, Winter 2007.
- Noland M., Robinson S., T. Wang., *Famine in North Korea: Causes and Cures*, *Economic Development and Cultural Change* Vol. 49, No. 4, 2001.
- Oberdorfer D., *The Two Koreas: A Contemporary History*, New Edition, Basic Books, New York 2001.
- Palais J. B., *Politics and Policy in Traditional Korea*, Harvard University, Cambridge, MA 1975.
- Shin G. W., Chang Paul Y., *The Politics of Nationalism in U.S.-Korean Relations*, *Asian Perspective* Vol. 28, No. 4, 2004.
- Stueck W., *Rethinking the Korean War: A New Diplomatic and Strategic History*, Princeton University Press, Princeton, NJ & Woodstock, Oxfordshire 2002.
- Son K. Y., *South Korean Engagement Policies and North Korea: Identities, Norms and the Sunshine Policy*, Routledge, New York 2006.
- Snyder S., Byun S. W., *Cheonan and Yeongpyeong: The Northeast Asian Response to North Korea's Provocations*, *Rusi Journal* Vol. 156, No. 2, April/May 2011.
- Weldes J, Laffey M., Gusterson H., Duvall R., *Introduction: Constructing Identities*, w: Weldes J., Laffey M., Gusterson H., Duvall R. (eds.), *Cultures of Insecurity: States, Communities, and the Production of Danger*, University of Minnesota Press, Minneapolis, MN 1999.

Yoon D. Y., *Vision 3000: Denuclearization and Openness*, *East Asian Review* Vol. 20, No. 2, Summer 2008.